

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Helse og velferd hos rensefisk

Rensefiskkonferansen 2017

Jonathan Vaz, seniorrådgiver
Hovedkontoret, Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Hva skal jeg snakke om?

- Utfordringer med rensefisk
- Mattilsynets forventninger
- Endringer i akvakulturdriftsforskriften
- Innspill fra våre inspektører
- Veien videre

Innledning

Det er store utfordringer med bruk av rensefisk:

- Velferden er ofte ikke god nok
- Rensefisk kan føre til smittespredning
- Uklart regelverk om rensefisk

Innledning

Mattilsynet forventer at:

- Regelverket følges
- Det brukes kunnskapen i egne veiledere
- Det brukes internkontrollsystemene
- Dødeligheten fås ned

Akvakulturdriftsforskriften

Viktigste endringer

- Krav til utsett av fisk (§ 26) gjelder også for rensefisk
- Det åpnes for at rensefisk kan oppbevares på lokaliteten under brakklegging når det er forsvarlig ut fra smittehensyn (§ 40)
- Krav til helsekontroll for matfisk, stamfisk og settefisk (§§ 50 og 62) gjøres gjeldende for all fisk i et akvakulturanlegg, inkludert rensefisk

Innspill fra våre inspektører

Rensefisk er omfattet av regelverket på lik linje som laks og ørret

- Matloven
- Dyrevelferdsloven
- Akvakulturdriftsforskriften
- Transportforskriften
- Slakteriforskriften
- Omsetnings- og sykdomsforskriften
- Forskrift om IK-Akvakultur

Innspill fra våre inspektører

Dyrevelferdsloven gjelder også for rensefisk

- Dyreholder skal sørge for at rensefisk blir ivaretatt av tilstrekkelig og faglig kompetent personell.
- Dyreholder skal påse at driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger, er egnet til å ivareta hensynet til fiskens velferd.
- Transport skal foregå på en måte som er til minst mulig belastning for rensefisken. Rensefisken skal kun transporteres når de er i en slik tilstand at det er forsvarlig å gjennomføre hele transporten.
- Avliving av rensefisk og håndtering i forbindelse med avlivingen skal skje på dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.
- Dyreholder skal sikre at rensefisk holdes i miljø som gir god velferd.
- Dyreholder skal sikre at rensefisk får godt tilsyn og stell.

Innspill fra våre inspektører

Akvakulturdriftsforskriften

- Er det forsvarlig å bruke renseskjold?
  - Dersom renseskjold spiser lus
  - Når det ivaretas fiskehelse og fiskevelferd
- Egen tilsyn med akvakulturdyr
  - Svimer og syk renseskjold skal håndteres på en forsvarlig måte
- Helsekontroll og varsling
  - MT skal varsles ved
    - uavklart forøket dødelighet,
    - andre forhold som medfører vesentlig velferdsmessige konsekvenser

Innspill fra våre inspektører

Akvakulturdriftsforskriften

- Slakting og håndtering av døde akvakulturdyr
  - Svimere og døde renseskjold
- Avlusing og ikke medikamentelle metoder
  - Velferden skal ivaretas for renseskjold i slike situasjoner

Innspill fra våre inspektører

Akvakulturdriftsforskriften

- Fôring
  - Riktig og tilpasset fôr
- Håndtering og stell
  - Ivaretagelse av renseskjell ved transport, flytting og splitting av skjell.
- Journalføring
  - Dødelighet og utsett av nye renseskjell

Innspill fra våre inspektører

Transportforskriften

- Gjelder for transport av rensefisk til akvakulturanlegg
  - Transport til og fra restitusjons- og mellomagringsmerder er unntatt
- Lange transporter
  - Høy dødelighet under transport eller de første dagene eller uken etter utsett.

Innspill fra våre inspektører

Andre forskrifter

- Slakteriforskriften
  - Egnede metoder for bedøvelse og avliving av rensefisk
  - Prosedyrer for ivaretagelse av rensefisken ved mottak på slakteri
- Forskrift om IK-Akvakultur
- Omsetnings- og sykdomsforskriften

Veien videre

- Tilsynskampanje om velferd hos rensefisk
- VKM bestilling om rensefisk

Takk for oppmerksomheten